

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Practica Theologiae Mysticae

Gelen, Victor

Coloniae Agrippinae, 1652

Articulus Octauus. Per operationem successiuam verborum mysticorum,
continuari fruitionem ordinata, & perfecta quiete.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9766

bum perfectum, de quo hic loquimur; ex ipsa spiritus instantanea actiuitate facillimè pronuntiatur, & hoc primò, quia *a* [tempori & morositati non subiicitur,] & intelligibilia, à sensibilibus conditionibus abstrahit. Secundò, quia sicut per gratiam gratum facientem velle adiacet; ita per supernaturale donum sapientiæ, pro vt ad exercitium actus, & vsum, diuinæ naturæ consortium præbet, perficere inuenit. in tantum, vt ex ipso Bono vitaliter præsentem, & quasi coelica sanitate obumbrante, intellectui agenti ilicò, & in ipso instanti lumen proueniat, & in intellectu patiente verbum formetur; ab utroque autem Boni ratio profuens, ipsum Bonum subtiliùs, & substantiæ spirituali conformiùs perficiatur. Tertiò, quia quando proceditur in actus exercitio per donum sapientiæ; [formatio *b* verbi non transit ipso formato, sed dum actu intelligitur continuè formatur verbum, quia semper est vt in fieri: & vt in egrediendo à dicente. Vndè & [per desiderium *c* semper de nouo contingitur, & ad noua interna opera excitatur.] Quartò, quia licet continuatio fruitionis ex humana conditione interrumpatur: [intellectus tamen *d* quolibet finito dato, aliud molitur intelligere.] atque ita de nouo *e* facillimè diuino radio, pijs mentibus semper collucente, intellectus agens se reflectens, operari incipit, & bonum naturæ diuinæ per

donum sapientiæ communicatum, distribuere non cessat. Vt autem & hæc clariora fiant, consequenter dicitur,

Per operationem successiuam verborum mysticorum, continuari fruitionem, ordinata, & perfecta quiete.

ARTICVLVS OCTAVVS.

Non tantum in instanti, & facillè verbum mysticum profertur; sed eius subsequens scilicet verbum, & perfectior dictio vsque adeò necessaria est, vt sine ea fruitio, & perseverantia boni Nunc instantis, subsistere nequeat. cum enim fruitio *f* ad delectationem spectet, & appetitiuæ potentiæ actus sit. [non potest fruitioni vnus actus sufficere; nam appetitus, insatiabiliter aliam, atque aliam subsequentem delectationem cupit; nec vno actu totam suam vim exprimere potest. sicut intellectus, non vno verbo omnia dicit; sed multis, propter impotentiam in intelligendo. hinc etiam ipsum verbum perfectum, est præambulum verbi immediatè subsequentis, & profertur, nam [verbum *g* nostrum semper est in continuo fieri; cum perfectum esse suum sit in continuo fieri.] atque ita constituitur vna differentiarum verbi nostri, & diuini. [nos enim *h* non possumus omnia quæ sunt in anima nostra vno verbo exprimere: & idè

Ccc 3

a S. Thom. l. 2. cont. Gent. c. 96. *b* Opusc. 14. *c* Harph. l. 3. p. 3. c. 18. *d* S. Thom. l. 1. cont. Gen. c. 55. *e* Vt hic n. 22. *f* S. Thom. l. 2. q. 11. a. 1. c. *g* Opusc. 14. *h* Opusc. 13.

ideò oportet quod sint plura verba imperfecta, per quæ diuim exprimamus, omnia quæ in sciētia nostra sunt. in Deo autem vno actu vnicum verbum diuinum, expressiuum est totius, quod in Deo est: non solum Patris, sed etiam creaturarum, aliter esset imperfectum.]

Et cum in quolibet verbo nostro sit aliquid quasi adhuc informe, imperfectumque; ad formam absolutam natura contendens, quæ quidem sua cuiusque bonitas appellatur, qua iam comparata rursus mouetur ad finem aliquem, vt ad bonum: hinc est quod [ultima a felicitas hominis ponatur in continuatione intellectus possibilis, ad intelligentiam agentem.] cuius quidem continuationis [motus, b est causa delectationis quoad omnia, quæ in ipsa delectatione reperiuntur; idque ob transmutationem boni delectabilis & delectantis; quod in nobis fit per successionem partium, non autem totius.] & hoc non tantum circa intellectum; sed etiam, & quidem quam maximè circa affectum, & ideò [intellectum & affectum c pariter coambulare necesse est, vt illa secretissima contemplationis itinera perquirentes attingere valeant. alioquin intellectus sine affectu claudus efficitur: affectus autem sine intellectu cæcus esse probatur. coambulent ergò necesse est, vt & intellectus affectui viam per quam

ambulet, & finem quem desiderat succulenter ostendat: affectus autem intellectum in terminum desideratum, & præmonstratum impetu suo transferat, & perducatur;] quia [mentes d celestes, vel spiritus rationales ad interiora nitentes, cognitione, & dilectione accedunt, & proximæ fiunt secundum excellentissimam collocationem, quam habent iuxta Deum.]

Et ne quis ad fouendum otium internum sibi imaginetur, motum & operationem, vnionis quietem turbare, eiue aduersari, sciat quod [motus e intelligibilium operationum, ad ipsam quietem contemplationis pertinet;] illamque continuet actibus successiuis, & verbis ex verbo formatis, vt præmissæ ex conclusione; attamen fixum intuitum non impediens; adinstar visus qui momentanea coniunctione palpebrarum minimè turbatur. [operatio enim intellectus, in quo f contemplatio essentialiter consistit, motus dicitur, secundum quod motus est actus perfecti;] & pro vt in substantijs intellectualibus actus succedit actui; quodam intelligendi ordine, & amorem excitandi; non crasso, & sensibili, sed subtili, & spiritali modo. & quia [ex speciebus g primò acceptis alias formare possumus,] [h maior amor necessariò causat maiorem cognitionem;] & consequenter per amorem [intellectus i acquirit dispositionem

a S. Thom. 1. 2. q. 3. art. 4. c. b 1. 2. q. 32. art. 2. c. c Harph l. 3. p. 2. c. 9. d Hugo sup 7. Hier Angel. e S. Thom. 2. 2. q. 180 a. 6 ad 1. f Item ibid. ad 3. & in c. g 1. p. q. 12. a. 11. ad 2. h i. 2. q. 27. i Lib. 3. cont. Gent. c. 53.

nem de nouo,] & [intelligendo in infinitum extenditur.] id est absque limitatione, incarceratione, aut captiuitate liberè operatur, & ipsum bonum consortij diuinæ naturæ, ac mysticæ vnionis pulchritudine, & lumine spiritali illustrat, & perficit. quod aliud non est, quam fruitionem amoris, per operationes ad quietem contemplationis pertinentes, continuare: & à falsorum, ac otiosorum spiritalium chymis, obscuris tenebris, & vacuis negationibus, iure meritò declinare. Virtutis enim amatiuæ est vnire duo, scilicet spiritum diuinum, & humanum in vno quodam tertio, scilicet verbo mystico, & copulare ad nouum aliquid inde constandum, scilicet verbum verbi mystici. & tum vtiliter [aguntur a spiritu Dei, vt & ipsi, quod agendum est, agant, & cum egerint, illi à quo aguntur, gratias agant. spiritus enim Dei qui eos agit, agentibus est adiutor, & ductor. Aguntur ergò vt agant, & ad hoc eis ostenditur, quid agere debeant: vt hoc sicut agendum est, agant, id est, cum dilectione, & delectatione iustitiæ: quia, qui spiritu Dei aguntur, charitate aguntur, & excitantur.]

Pari modo ne quis absurdè, aut ruditer subdubitet, an continuatio fruitionis per verbum verbi mystici, seu operationis mentalis vnus ex alia, ita fiat; vt explicita, & reflexa notitia, in actus exercitio aduertat, vel intra se

dicere debeat, aut possit, scilicet iam est formatum vnum verbum, aut quomodo ex formato hoc verbo, aliud, seu verbum verbi formabo: sciendum est, omnem notitiam reflexam, qua quis adhuc nouit, quid agat, aut agere intendat, desideretue, ac etiam an supra vel infra, sinistrorsum, vel dextrorsum, ante vel retro, extra vel intra, eundem, aut cogitandum sit, & plura similia; ad verbum imperfectum, & operationem ad perfectiorem tendentem pertinere, & non nisi verba præambuli esse: eò quod præcedant, & ad perfecta disponant, vt dictum est supra *b* & ideò ad perfectum verbum, de quo hic loquimur, non facere, sicut nec quilibet super his, & similibus, discursus, qui in verbo perfecto locum non habent. in illo enim [discursu cessante figitur animæ intuitus in contemplatione vnus simplicis veritatis; versaturque circa intellectum primorum principiorum, in quo non erratur.] nec dubitatur an benè agat; vel cogitatur, quid agat, quidue agendum sit: sicut ordinariè accidit videndo lumen diei, non dicimus, lux non est caligo, lux est qualitas: sed simpliciter oculos in lumen conijcimus: ita quoque anima in perfecto modo operandi, nihil negat, nihil etiam affirmat, sed tantum intelligentiæ lumen in Deum ipsum, cum suprema reuerentia erigit, illumque tranquillissimè videndo, se pascit.

Itaque

a S. Anselm. in hunc locum Roman. b Hic art. 3. c S. Thom. 2. 2. quæst. 180. Art. 6. ad 20

Itaque [cum *a* aliquis spiritualem oculum in radio æterni solis figit, ibi lumen videns videt: quia iam omni mutabilitatis vicissitudine, atque obumbratione calcata, veritati æternitatis inhæret, eique inhærendo quem cernit ad similitudinem incommutabilitatis affurgit, atque in semetipsum auctoris sui inconuertibilem speciem, dum recipit, assumit.] anima enim [quæ ad mutabilitatem *b* per seipsam lapsa est, ad immutabilitatis statum immobilem videndo formatur.] & [in eadem *c* cogitatione sine intermissione semper eminenter manet, vt in illam abyssalem claritatem continuè feliciter transformetur. similitudinem gerens diuinarum personarum,] per hoc quod [ab æterna *d* veritate (& bonitate) conceptum verbum apud nos habemus, & dicendo intus gignimus, nec à nobis nascendo discedit.] quia nimirum [per *e* verbum est notitia (scilicet noua) quam intellectus concipiendo cognoscit,] vt nouum verbum formet, & ita continua intelligentiarum successione viuat, pro vt [intelligere est quoddam viuere,] & per actiones intellectus, & voluntatis Deo amabiliter vniri, & frui; non autem de diuina veritate speculatiuè duntaxat oblectari, pro vt contemplatio veritatis per se, nudè quodam-

modo, oblectat: sed pro vt [fruitio f est amantis (scilicet animæ) in amato (scilicet Deo) quietatio.]

[Diuinum itaque *g* intelligere est absque successione, totum simul, & æternaliter existens: nostrum autem intelligere successione[m] habet, in quantum adiungitur ei per accidens continuum, & tempus:] & pro vt [in intelligentibus *h* creatis, intelligere ipsum non est subsistens, sed actus subsistens.] ita vt necessariò in continuatione actionis fruitiue formari debeant verba, seu loquutiones, operationesque, ad hoc, vt vita æterna, quæ Nunc est, scilicet præsentis; sit & futuræ, scilicet immediatè instantis. & tunc ordinatè, ac realiter [aduentus *i* sponsi absque tempore in quodam Nunc sempiterno consistit, & semper noua cum appetentia, ac nouo gaudio suscipitur.] quoniam [ista lux (qua viuunt anima in lumine diuino) in abscondito spiritus semper sine intermissione renouatur: & anima nostra in æterna nouitate semper feliciter, & gloriosè cum Filio DEI generatur.] atque ita [non est *l* momentum, quo non homo mirabiliter, ac ineffabiliter, vicinius, profundiusque in DEVM pertingere possit. ipsa autem conuersio, siuè introuersio, si integra, veraque sit, solumque

a S. Greg. apud Bonau. 6. Itin. Æter. decis. 1. *b* Idem ibid. *c* Harph. lib. 3. part. 4. cap. 30. *d* S. Augustinus lib. 9. de Trin. cap. 7. *e* S. Thomas opusc. 53. de intellectu & intellig. f. 1. 2. quest. 4. art. 3. c. *g* S. Thomas lib. 1. cont. Gent. cap. 102. *h* Ibid. i. S. Bonau. Itin. ment. cap. 6. *k* Harph. l. 2. p. 4. c. 65. *l* Taul. instit. c. 28.

solumque Deum purè , ac nudè inten-
dat , quoties renouatur , toties nouam
gratiam , nouam puritatem , nouam lu-
cem , nouam confert vicinitatem ;] in
qua sicut solaris radius vbique vicens
non tam efficit , vt omnia vbique lu-
ceant , quam vt omnia quodammodo
calcant , viuantque multa , calendo po-
tius quam lucendo . sic & mysticus or-
dinata successione procedit , quoadusq;
magis in amore diuino succensus , quam
lumine eius illustratus , vi amoris se ex-
tra statum suum dimoueat , vsq; ad sua-
uem mentis excessum .

In hoc ergò statu , in quo velle , &
posse adiacent , per ordinatam succes-
sionem verbi ex verbo , continuanda est
fruitio pro Hic , & Nunc . [vnus cuiusq;
enim eorum *a* qui in Hierarchia co-
aptati sunt in eo posita est perfectio , vt
pro sua quisque virili parte ad Dei imi-
tationem contendat ; & id quod nihil
diuinius est , Dei , vt sacra scriptura lo-
quitur , fiat adiutor ; diuinamque in se
actionem quantum potest ostendat .]
& ita res naturaliter mobiles (maxime
verò in hac felicissima verbi mystici
successione) motus suos continuare co-
nantur : pacem suam optant ; id est ,
tranquillam in natura , actioneque sua
perseuerantiam : nam & quæ naturaliter
mobilia sunt ; in eo ipso quod mo-
uentur , tanquam sua quadam pace
quiescunt ; atq; ita motu contenta sunt ,
vt æterna , statu . id quod planè iucundè
fit , [quando *b* in felicissima Transfor-

matione sinum Patris , per Filium in ipsa
Spiritus sui Dei formi limpiditate pos-
sederit anima . tunc enim feliciter lumi-
ne diuinæ veritatis illustrata , æternam
filij generationem semper in se , no-
uam , singulis momentis suscipiet .] [hic
iam , oro , attendat *c* quisque , quantum
illi negligant , qui sine vilo timore , ac
solicitudine , & absque his vitam agunt ,
qui facilè ad hæc sublimia possent per-
tingere ; sed ob suam negligentiam , tor-
porem , & ignauiam , eis perpetuò sunt
carituri .] iam verò quod etiam hæc ,
quantumuis , sublimia videantur , non-
dum satis depurata sint ; consequenter
dicendum est ,

*Quod mysticus adhuc patiatur phantas-
mata concomitantia ; licet non ser-
uientia .*

ARTICVLVS NONVS.

QVAMUIS fruitio amoris diuini , per
ordinatam verborum , seu opera-
tionum successione continuetur ; non
ideò tamen contemplatio in initio , &
progressu tam pura est , & à phantas-
matibus aliena , quin imagines quædam
sanctæ , in quibus [Deus odorem *d* suæ
notitiæ manifestat ,] aut concurrant , aut
saltem coadstent . cum enim [nostra
e cognitio à sensu ortum habeat , prius
sunt cognoscibilia , quæ sunt sensui vici-
niora .] & ideò intelligentem oportet
phantasmata speculari . non quod [in-

Ddd ganum

a S Dion. de cœl. Hier. c. 3. *b* Harph. l. 3. p. 4. c. 30. *c* Taul. In sit c. 28. *d* 2. Cor. 2. *e* S. Th. 2. 2. q. 27. a. 4. c. *f* l. 2. Cont. Gent. c. 81.